

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

**PROGRAM
OSNOVNIH I DODATNIH EDUKACIJA UDOMITELJA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, kolovoz 2018. godine

Temeljem stavka (2) članka 48. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/17) federalni ministar rada i socijalne politike donosi:

**PROGRAM
OSNOVNIH I DODATNIH EDUKACIJA UDOMITELJA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

I. OPĆE ODREDBE

1. Pravno utemeljenje za izradu i provedbu Programa osnovnih i dodatnih edukacija

1. 1. Pravno utemeljenje za izradu i provedbu Programa osnovnih i dodatnih edukacija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Program edukacija) je Zakon o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/17) (u dalnjem tekstu: Zakon o udomiteljstvu).

2. Nositelj izrade Programa edukacija

2. 1. Sukladno stavku (2) članka 48. Zakona o udomiteljstvu, nositelj izrade Programa edukacija je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u dalnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u konzultacijama s kantonalnim ministarstvima nadležnim za oblast socijalne i dječje zaštite (u dalnjem tekstu: kantonalna ministarstva).

3. Nositelj provedbe Programa edukacija

3. 1. Nositelj provedbe Programa edukacija je Federalno ministarstvo u suradnji s kantonalnim ministarstvima, centrima za socijalni rad i drugim vladinim i nevladnim institucijama i organizacijama.

4. Financiranje provedbe Programa edukacija

4. 1. Sukladno stavku (6) članka 48. Zakona o udomiteljstvu, sredstva potrebna za provedbu Programa edukacija osiguravaju se u Proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.

4. 2. Sredstvima iz točke 4. 1. podmirivat će se sljedeći troškovi:

- a) Naknade za angažiranje edukatora;
- b) Pripadajući porezi i doprinosi na naknade iz alineje a) ove točke;
- c) Troškovi hrane i osvježenja za polaznike edukacije;
- d) Putni troškovi za polaznike edukacije osim za one koji žive na području grada ili općine u kojoj se održava edukacija;
- e) Troškovi zakupa prostora za održavanje edukacije;
- f) Troškovi radnog materijala za polaznike edukacije (printanje ili kopiranje materijala, materijal za pisanje i slično).

4. 3. Obračunska jedinica za naknade edukatorima iz alineje a) točke 4. 2. je nastavna jedinica u trajanju 45 minuta u neto iznosu od 50,00 KM.

4. 4. Naknada za angažiranje edukatora iz alineje a) točke 4. 2. isplaćuje se temeljem zaključenog ugovora o autorskom djelu.

4. 5. Putni troškovi za polaznike edukacije iz alineje d) točke 4. 2. obračunavaju se u visini 15% cijene litre benzina BMB 95 na teritoriju Bosne i Hercegovine po pređenom kilometru na relaciji između grada ili općine prebivališta polaznika edukacije i grada ili općine održavanja edukacije.

4. 6. Obračun putnih troškova za polaznike edukacije iz alineje d) točke 4. 2. vrši se na način da se obračuna najkraća udaljenost koju polaznik edukacije mora prijeći prijevoznim sredstvom, a koja se može izmjeriti na online dostupnim auto kartama (Google Maps ili ViaMichelin).

4. 7. Polaznici koji ne budu pohađali minimalno 75% edukacije na koju ih uputi nadležni centar za socijalni rad ne mogu ostvariti pravo na putne troškove.

5. Ciljna skupina Programa edukacija

5. 1. Ciljna skupina kojoj je namijenjen Program edukacija su pojedinci i obitelji koji, sukladno stavku (1) članka 23. i stavku (2) članka 57. Zakona o udomiteljstvu, nadležnom centru za socijalni rad podnesu prijavu za bavljenje udomiteljstvom.

6. Opći ciljevi Programa edukacija

6. 1. Program edukacija sačinjava nerazdvojni dio u procjeni podobnosti pojedinaca i obitelji iz točke 5.1. i kao takav je usmjeren na postizanje sljedećih općih ciljeva:

- a) Razvijene kompetencije za primjenu suvremenih standarda u zaštiti djece i odraslih osoba;
- b) Procjena udomiteljskih obitelji i adekvatna priprema udomitelja;
- c) Razvijene kompetencije za obavljanje udomiteljske uloge;
- d) Unaprijeđena zaštita djece i odraslih osoba u sustavu udomiteljstva;
- e) Cjelovito zadovoljavanje potreba djece i odraslih osoba smještenih u udomiteljsku obitelj.

7. Posebni ciljevi Programa edukacija

7. 1. Program edukacija sačinjava nerazdvojni dio u procjeni podobnosti udomitelja i kao takav je usmjeren na postizanje sljedećih posebnih ciljeva:

- a) Zainteresiranim obiteljima osigurati iscrpne informacije o udomiteljstvu i što ono uključuje;
- b) Pomoći obiteljima pri donošenju prave odluke o njihovom udomiteljskom angažmanu;
- c) Razviti znanja i vještine u osiguravanju adekvatnog i sigurnog zbrinjavanja djece i odraslih osoba;
- d) Razviti svijest o važnosti zajedničkog rada stručnjaka, udomitelja, udomljenika, njihovih bioloških obitelji, bliže i šire rodbine, te ostalih aktera uključenih u proces udomiteljstva;
- e) Pomoći udomiteljima i biološkim obiteljima da se upoznaju s potrebama i pravima djece i odraslih osoba u stanju socijalne potrebe, a koje su značajne za prevladavanje situacije u kojoj su se našli;
- f) Priprema za preuzimanje udomiteljske dužnosti,
- g) Stjecanje potrebne sigurnosti udomitelja u pogledu njihove uloge, kako u odnosu prema udomljeniku, tako i u odnosu prema biološkoj obitelji i drugim osobama u sistemu socijalne i dječje zaštite;
- h) Preuzimanje uloge zamjenskog roditelja ili člana obitelji, jačanje obiteljskih odnosa s posebnim naglaskom na udomitelje koji nisu imali vlastitu djecu;
- i) Razumijevanje sistema brige o djeci i odraslim osobama s posebnim naglaskom na zadovoljavanje djetetovih razvojnih potreba nakon gubitka kroz emotivnu vezanost;
- j) Upoznavanje s ulogom ostalih osoba, organizacija ili institucija u sistemu brige o djeci i odraslim osobama, te uviđanje važnosti partnerstva s ostalim akterima u procesu brige s ciljem postizanja maksimalne dobrobiti udomljenika;

- k) Planiranje promjena i donošenje konačne odluke.

8. Svrha Programa edukacija

8. 1. Svrha edukacije prema ovom Programu edukacije ostvaruje se kroz razvijanje sljedećih ključnih udomiteljskih kompetencija kojima se postiže viši stupanj stručnosti u pružanju podrške i zaštite djeci i odraslim osobama kojima je potreban ovaj vid zbrinjavanja:

- a) Znanja i vještine za primjenu integriranog pristupa u identifikaciji i adekvatnom zadovoljavanju potreba djece i odraslih osoba;
- b) Poznavanje vještina primjene obvezujućih dokumenata koji se odnose na djecu i odrasle osobe;
- c) Znanja i vještine koje su potrebne za implementaciju osnovnih standarda u zaštiti djece i odraslih osoba: najbolji interes, holistička procjena potreba, participacija, deinstitucionalizacija, život u obiteljskom okruženju, osamostaljivanje i socijalna integracija djece i odraslih osoba, optimalni razvoj njihovih potencijala;
- d) Jačanje sposobnosti za rad u timu i prakticiranje timskog rada;
- e) Znanja i vještine u prepoznavanju i zaštiti djece i odraslih osoba od zanemarivanja i zlostavljanja;
- f) Znanja i vještine potrebne za razvijanje planova podrške djeci i odraslim osobama, suradnju s biološkim obiteljima i sudjelovanje u koordinaciji mreže podrške.

9. Očekivani ishodi Programa edukacija

9. 1. Nakon provedbe Programa edukacija očekuje se jedan od sljedeća četiri ishoda:

- a) Centar za socijalni rad i polaznik edukacije zajednički utvrđuju da se kompetencije polaznika edukacije poklapaju s ciljevima ovoga programa. Polazniku edukacije se izdaje rješenje da se može baviti udomiteljstvom.
- b) Centar za socijalni rad i polaznik edukacije utvrđuju da se kompetencije polaznika edukacije i interesi ne poklapaju s ciljevima ovoga programa. Polazniku edukacije se poziva da odustane od udomiteljstva.
- c) Centar za socijalni rad zajedno s polaznikom edukacije utvrđuje da se kompetencije polaznika edukacije poklapaju s programom edukacije, ali da on više nije zainteresiran nastaviti s edukacijom. Polazniku edukacije se omogućava istupanje iz programa edukacije.
- d) Polaznik edukacije smatra da se njegovi interesi i kompetencije poklapaju s programom, ali centar za socijalni rad se ne slaže s njegovim stavom. Pritom centar za socijalni rad donosi konačnu odluku jer mu je Zakonom o udomiteljstvu omogućeno izvršiti procjenu na temelju stručnog mišljenja edukatora o donošenju rješenja za udomiteljstvo.

II. SADRŽAJNA I METODOLOŠKA STRUKTURA PROGRAMA EDUKACIJA

10. Metodološka struktura Programa edukacija

10. 1. Sukladno članku 48. Zakona o udomiteljstvu, Program edukacija metodološki se dijeli na tri komponente:

- a) Osnovne edukacije o udomiteljstvu za djecu;
- b) Osnovne edukacije o udomiteljstvu za odrasle;
- c) Dodatne edukacije o udomiteljstvu za djecu i odrasle osobe (u dalnjem tekstu: Dodatne edukacije).

11. Tematske oblasti Programa edukacija

11. 1. Sadržaj Osnovnih edukacija o udomiteljstvu za djecu i Osnovnih edukacija o udomiteljstvu za odrasle definiran je tematskim oblastima iz članka 50. Zakona o udomiteljstvu.

11. 2. Sadržaj Dodatnih edukacija utvrđuje se posebno ovisno o iskazanim potrebama za dodatnim educiranjem u nekoj od tematskih oblasti definiranih člankom 50. Zakona o udomiteljstvu ili u nekim posebnim područjima povezanim sa specifičnim pitanjima i problemima udomljenika, kao i za polaznike koji se žele baviti udomiteljstvom i za djecu i za odrasle, a pohađali su samo jednu od osnovnih edukacija utvrđenih alinejama a) i b) točke 10. ovoga Programa edukacija.

12. Sadržajna struktura osnovnih edukacija

12. 1. Sukladno stavku (1) članka 50. Zakona o udomiteljstvu, Osnovne edukacije o udomiteljstvu za djecu provode se kroz sljedećih deset modula:

- a) **Modul 1:** Pojam i značaj udomiteljstva, te uloga i odgovornost udomitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: povijesni razvoj i pojам udomiteljstva; značaj udomiteljstva, zakonodavni okvir udomiteljstva, uloga i odgovornost udomitelja, prava i obveze udomiteljskih obitelji, kompetencije udomitelja za skrb o djeci;
- b) **Modul 2:** Načini funkciranja obitelji i obiteljski odnosi s posebnim fokusom na sljedeće teme: obiteljske životne krize i krizne situacije u udomiteljskoj obitelji, načini funkciranja obitelji tijekom nastalih kriza, utjecaji gubitaka u obitelji i prekida emocionalnih veza na život i razvoj djeteta;
- c) **Modul 3:** Odgojni postupci, način odgoja i temeljne zadaće roditeljstva s posebnim fokusom na sljedeće teme: odgoj i odgojni postupci, metode i sredstva obiteljskog odgoja, osnovne zadaće roditeljstva, obiteljska pravila;
- d) **Modul 4:** Razvojne potrebe djeteta s posebnim fokusom na sljedeće teme: pojam i vrste razvojnih potreba djeteta, odvajanje djeteta iz biološke obitelji, načini zadovoljavanja potreba djeteta, bliske veze u novoj obitelji, važnost očuvanja osobnog i obiteljskog identiteta djeteta;
- e) **Modul 5:** Prava, interesi i dobrobiti udomljenika s posebnim fokusom na sljedeće teme: temeljna prava i interesi djeteta u kontekstu međunarodnih i domaćih dokumenata o pravima djeteta, najbolji interes djeteta, održavanje kontinuiteta obiteljskih odnosa, zaštita djece s invaliditetom;
- f) **Modul 6:** Emocionalna inteligencija kod djece s posebnim fokusom na sljedeće teme: prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces odrastanja, emocije kod djece, emocionalna intelektualnost kod djece, psihosocijalni razvoj djeteta;
- g) **Modul 7:** Zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja s posebnim fokusom na sljedeće teme: vrste i oblici zloupotrebe djece, prepoznavanje oblika i rizika od zlostavljanja, zaštita djece od zlostavljanja i zanemarivanja;
- h) **Modul 8:** Partnerski odnosi između uključenih strana s posebnim fokusom na sljedeće teme: značaj i oblici timskog rada u udomiteljstvu, značaj suradnje udomitelja s biološkom obitelji djeteta, pružanje podrške udomiteljskoj obitelji;
- i) **Modul 9:** Komunikacijske vještine s posebnim fokusom na sljedeće teme: pojam i vrste komunikacije (verbalna, neverbalna, pisana/crtana komunikacija), interaktivna komunikacija, komunikacijski proces, komunikacijske vještine u brizi za djecu i mlade;
- j) **Modul 10:** Samoprocjena udomitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: priprema vlastite obitelji za udomiteljstvo (priprema djece, podaci koje obitelj treba znati o djetetu i njegovoj obitelji), razdoblje prilagodbe na novog člana, priprema sigurnog doma za dijete.

12. 2. Sukladno stavku (2) članka 50. Zakona o udomiteljstvu, Osnovne edukacije o udomiteljstvu za odrasle provode se kroz sljedećih deset modula:

- a) **Modul 1:** Pojam i značaj udomiteljstva, te uloga i odgovornost udomitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: povijesni razvoj i pojам udomiteljstva; značaj udomiteljstva, zakonodavni okvir

- udomiteljstva, uloga i odgovornost udomitelja, prava i obveze udomiteljskih obitelji, kompetencije udomitelja za skrb o odraslim osobama;
- b) **Modul 2:** Načini funkcioniranja obitelji i obiteljski odnosi s posebnim fokusom na sljedeće teme: obiteljske životne krize i krizne situacije u udomiteljskoj obitelji, načini funkcioniranja obitelji tijekom nastalih kriza, utjecaji gubitaka u obitelji i prekida emocionalnih veza;
 - c) **Modul 3:** Poticanje i podrška odraslim osobama s posebnim fokusom na sljedeće teme: poticanje i razvoj sposobnosti i vještina odrasle osobe za samostalnu brigu o sebi, metode poticanja za razvoj samopouzdanja odraslih osoba, podrška odraslim osobama da se nose s promjenama;
 - d) **Modul 4:** Integracija odraslih osoba u lokalnu sredinu s posebnim fokusom na sljedeće teme: socijalizacija odraslih osoba, posebice starijih osoba i osoba s invaliditetom, u užem i širem okruženju, identificiranje mreže podrške za odrasle osobe/osobe s invaliditetom u lokalnoj zajednici, uključivanje odraslih osoba/osoba s invaliditetom u proces planiranja i razvoja usluga;
 - e) **Modul 5:** Prava, interesi i dobrobiti odraslih osoba s posebnim fokusom na sljedeće teme: temeljna prava i interesi starijih osoba i osoba s invaliditetom u kontekstu međunarodnih i domaćih dokumenata o temeljnim ljudskim pravima, održavanje kontinuiteta obiteljskih odnosa, specifične potrebe i zaštita starijih osoba i osoba s invaliditetom;
 - f) **Modul 6:** Prepoznavanje i praćenje promjena vezanih uz proces starenja s posebnim fokusom na sljedeće teme: emocionalne potrebe odraslih osoba/osoba s invaliditetom, briga za tjelesno i duševno zdravlje odraslih osoba, posebice starijih osoba i osoba s invaliditetom, spolnost odraslih osoba, higijena i prehrana odraslih osoba, prva pomoć odraslim osobama;
 - g) **Modul 7:** Zaštita od nasilja i zanemarivanja s posebnim fokusom na sljedeće teme: vrste i oblici obiteljskog nasilja, diskriminacija i stigmatizacija odraslih osoba, oblici iskorištavanja i socijalne isključenosti starijih osoba i osoba s invaliditetom;
 - h) **Modul 8:** Partnerski odnosi između uključenih strana s posebnim fokusom na sljedeće teme: značaj i oblici timskog rada u udomiteljstvu, značaj suradnje udomitelja s biološkom obitelji starije osobe ili osobe s invaliditetom, pružanje podrške udomiteljskoj obitelji;
 - i) **Modul 9:** Komunikacijske vještine s posebnim fokusom na sljedeće teme: pojam i vrste komunikacije (verbalna, neverbalna), interaktivna komunikacija, komunikacijski proces, komunikacijske vještine u brizi za starije osobe ili osobe s invaliditetom;
 - j) **Modul 10:** Samoprocjena udomitelja s posebnim fokusom na sljedeće teme: priprema vlastite obitelji za udomiteljstvo (priprema članova obitelji, podaci koje obitelj treba znati o smještenoj starijoj osobi ili osobi s invaliditetom), razdoblje prilagodbe na novog člana, priprema sigurnog doma za starije osobe ili osobe s invaliditetom.

12. 3. Polaznik edukacija koji želi obavljati udomiteljstvo za djecu i udomiteljstvo za odrasle osobe dužan je, po vlastitom izboru, pohađati samo jednu od osnovnih edukacija utvrđenih alinejama a) i b) točke 10. ovoga Programa edukacija, kao i jednu od dodatnih edukacija koja će se tematski odnositi na kategoriju udomljenika koji nisu obuhvaćeni izabranom osnovnom edukacijom.

13. Sadržajna struktura Dodatnih edukacija

13. 1. Dodatne se edukacije provode ovisno o složenosti odabrane tematske oblasti, ali ne mogu trajati dulje od četiri modula.

III. PRIPREMA I PROVEDBA EDUKACIJE

14. Način provedbe Programa edukacija

14. 1. Program edukacija realizira se kroz module pri čemu je svaki modul sastavljen od tri školska sata u trajanju od 45 minuta.

14. 2. Svaki modul u realizaciji Programa edukacija ima definiranu sljedeću strukturu:

- a) **Cilj:** predstavlja operacionalizaciju zadatka koje treba realizirati kroz vježbe i radionicu u cjelini.
- b) **Teorijski dio:** najznačajnije informacije o temi koja se obrađuje.
- c) **Krug pridržavanja:** ima za cilj stvaranje uvjeta i atmosfere u radnoj skupini na zajedničkom radu, kao i razmjenu iskustava o obrađenim temama za obitelj.
- d) **Vježbe:** predstavljaju oblik neposrednog rada u skupini na zadatku koji je u vezi s ciljem radionice.
- e) **Komentari edukatora:** predstavljaju kratke edukativne blokove u vezi s produktima grupnog rada.
- f) **Interaktivni rezime:** predstavlja planski sažetak i rekapitulaciju dobivenih podataka grupnog rada u svakoj radionici i povezivanje s najznačajnijim aspektima teme radionice i njezinim ciljem.
- g) **Zadatak za obitelj:** uključuje i potiče aktivno sudjelovanje ostalih članova udomiteljske obitelji za predstojeće promjene u obitelji i suočava ih se s najznačajnijim aspektima udomiteljstva.

15. Metode rada

15. 1. Program edukacije i pripreme polaznika za bavljenje udomiteljstvom realizirat će se metodom grupnog rada, odnosno primjenom interaktivnog modela učenja kroz radionički rad. Interaktivni model učenja kroz grupni rad, kao metoda učenja odraslih u heterogenim skupinama, pokazao se funkcionalnim u pogledu usvajanja i praktične primjene usvojenih znanja i vještina. Prednosti interaktivnog modela rada ogledaju se u sljedećem:

- a) Povećanje motivacije i spremnosti na učenje;
- b) Članovi skupine aktivno sudjeluju u radu;
- c) Potiče se unutargrupna i međugrupna suradnja i komunikacija;
- d) Razvija se sposobnost koordiniranja akcija u radu na zajedničkom problemu;
- e) Razvija se osjećaj pripadnosti, prihvaćenosti, povjerenja u druge ljudi, uzajamna povezanost i osjećaj obveza i odgovornosti prema suradnicima;
- f) Osposobljavanje sudionika za uočavanje, postavljanje i rješavanje problema, te za vođenje argumentiranog dijaloga i donošenje odluka.

15. 2. Program edukacije realizirat će se kroz metode aktivnog učenja i to:

- a) Interaktivni (kooperativni) oblik učenja: polazna osnova je učenje kroz interakciju u kojoj i manje kompetentan partner ulazi sa svim prethodnim znanjima, vrši razmjenu i sudjeluje u konstrukciji novih znanja;
- b) Rješavanje problema: počinje se od problemske situacije za koju ne postoji direktni odgovor, a od članova se skupine traže rješenja, bilo da se do njih dolazi individualno, u parovima ili kroz rad u manjim skupinama;
- c) Verbalno receptivno učenje: usvajanja znanja ili umijeća koja predstavljaju sadržaje za razvoj kompetencija udomiteljstva.

16. Vremenska dinamika provedbe Programa edukacija

16. 1. Sukladno stavku (3) članka 48. Zakona o udomiteljstvu, osnovne edukacije, utvrđene alinejama a) i b) točke 10. ovoga Programa edukacija, realiziraju se najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće ovisno o iskazanim potrebama i formiranim edukativnim skupinama.

16. 2. Sukladno stavku (4) članka 48. Zakona o udomiteljstvu, Dodatne se edukacije realiziraju dva ili više puta godišnje u skladu s iskazanim potrebama i formiranim edukativnim skupinama.

17. Mjesto provedbe Programa edukacija

17. 1. Sukladno stavku (7) članka 48. Zakona o udomiteljstvu, edukacija se realizira na jednoj lokaciji za cijeli kanton ili za više kantona ukoliko se u nekom kantonu ne može formirati edukativna skupina.

18. Broj edukacija

18. 1. Broj edukacija tijekom jedne kalendarske godine ovisi o broju formiranih edukatorskih skupina koje se sastoje od minimalno šest i maksimalno deset polaznika.

19. Formiranje edukatorskih skupina

19. 1. Edukatorske skupine formira Federalno ministarstvo na temelju iskazanih potreba od strane kantonalnih ministarstava koja prikupljaju i objedinjuju zahtjeve za edukacijom centara za socijalni rad na području svoje mjesne nadležnosti.

IV. EDUKATORI I POLAZNICI EDUKACIJA

20. Edukatori za provedbu Programa edukacija

20. 1. Osnovne edukacije, utvrđene alinejama a) i b) točke 10. ovoga Programa edukacija, provode edukatori kojima je Federalno ministarstvo izdalo uvjerenje o stjecanju zvanja edukatora, odnosno koji se nalaze na Listi certificiranih edukatora za udomiteljstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Lista certificiranih edukatora), koju sačinjava federalni ministar rada i socijalne politike i koja je sastavni dio ovoga Programa edukacija.

20. 2. Dodatne edukacije provode edukatori za udomiteljstvo certificirani od strane Federalnog ministarstva ili edukatori za druge specifične oblasti za kojima se ukaže potreba.

20. 3. Kako bi edukacija bila uspješno realizirana, neophodno je da edukatori, osim ekspertize, posjeduju i iznimno dobre organizacijske i komunikacijske vještine. Također, trebaju biti svjesni faktora koji utječu na funkcioniranje skupine, što zahtijeva određeni stupanj poznavanja rada s većim brojem osoba.

20. 4. Po jednoj edukatorskoj skupini angažiraju se dva edukatora.

21. Način odabira edukatora

21. 1. Prijedlog dva edukatora za udomiteljstvo daju kantonalna ministarstva prilikom iskazivanja potrebe za provođenjem edukacije, vodeći računa da predložene osobe imaju prebivalište na području njihove mjesne nadležnosti i da se nalaze na Listi certificiranih edukatora.

21. 2. Kantonalna ministarstva koja na svom području nemaju certificiranih edukatora za udomiteljstvo, predložiti će one edukatore koji imaju prebivalište na području mjesne nadležnosti drugog najbližeg kantona.

21. 3. Kantonalna ministarstva koja na području svoje mjesne nadležnosti imaju veći broj edukatora za udomiteljstvo od broja koji mogu predložiti uzet će abecednim redom prva dva edukatora s Liste certificiranih edukatora koji ne mogu biti predloženi u narednom krugu edukacija.

21. 4. Konačni odabir edukatora vrši Federalno ministarstvo rukovodeći se prijedlozima kantonalnih ministarstava, raspoloživošću predloženih edukatora i načelom ravnomjernog angažmana istih s Liste certificiranih edukatora.

21. 5. Odabir edukatora za druge specifične oblasti za kojima se ukaže potreba vrši Federalno ministarstvo s lista certificiranih edukatora za navedene oblasti sačinjenih od strane drugih nadležnih institucija ili putem javnog poziva ukoliko takve liste ne postoje.

22. Prava i obveze odabralih edukatora

22. 1. Edukator ima pravo da mu se osiguraju prostorni i tehnički uvjeti za provedbu Programa edukacija prema odobrenom Planu edukacije u mjestu i vremenu koje sporazumno utvrdi s Federalnim ministarstvom.

22. 2. Edukator ima pravu na naknadu za provedenu edukaciju prema ugovoru o autorskom djelu zaključenom sukladno ovom Programu edukacija.

22. 3. Edukator koji je odabran za provedbu Programa edukacija dužan je:

- a) Pripremiti i Federalnom ministarstvu dostaviti Plan edukacije na odobrenje na obrascu koji je sastavni dio ovoga Programa edukacija;
- b) Provesti edukaciju udomitelja u skladu s Planom edukacije odobrenim od strane Federalnog ministarstva;
- c) Nakon provedene edukacije na posebnom obrascu, koji je sastavni dio ovoga Programa edukacija, dati stručno mišljenje o svakom pojedinom polazniku, odnosno obitelji, koje će biti dostavljeno nadležnim centrima za socijalni rad i polaznicima edukacije;
- d) Dostaviti Federalnom ministarstvu pismeno izvješće o provedenoj edukaciji na obrascu koji je sastavni dio ovoga Programa edukacijske.

22. 4. Edukatori pripremaju Plan edukacije koji će zadovoljiti utvrđene potrebe polaznika edukacije. Nakon što su potrebe jasno definirane, edukator će izvršiti odabir materijala koji će stalno prilagođavati konkretnim potrebama polaznika. Nakon što je Plan pripremljen, utvrđuju se konkretne aktivnosti educiranja polaznika što je ključan korak u procesu uspješne edukacije. U ovoj fazi veoma je bitno uzeti u obzir osnovne karakteristike skupine za koju se Plan edukacije priprema: tko su polaznici, koliko će njih biti obuhvaćeno, koje je njihovo primarno obrazovanje, kojim se poslom bave, kolika je razina njihovog znanja o djeci i odraslim osobama u stanju socijalne potrebe i slično.

22. 5. U slučaju opravdane spriječenosti, edukator je dužan o tome obavijestiti Federalno ministarstvo najkasnije tri dana prije održavanja edukacije.

22. 6. Izostanak odabranog edukatora s edukacije bez prethodne ili blagovremene najave predstavlja temelj za gubitak statusa edukatora i skidanje s Liste certificiranih edukatora.

23. Ocjenjivanje rada edukatora

23. 1. Ocjenjivanje rada edukatora vrši se temeljem:

- a) Evaluacijskog upitnika koji popunjavaju polaznici odmah nakon provedene edukacije;
- b) Izvješća osobe zadužene za nadzor nad provedbom edukacije.

23. 2. Popunjavanje evaluacijskog upitnika iz alineje a) točke 23. 1. vrši se ocjenjivanjem edukatora prema svakom od sljedećih kriterija:

- a) Komunikacijske i interpersonalne vještine;
- b) Vještina provedbe obuke i prezentiranja sadržaja;
- c) Metodološki pristup obuci;
- d) Sposobnost animiranja polaznika za aktivno uključivanje u edukaciju;

- e) Znanje iz oblasti koja je predmet edukacije.
23. 3. Ispunjavanje evaluacijskog upitnika vrši se tako što svaki pojedini polaznik ocijeni edukatora ocjenom od 1 do 5 prema svakom od kriterija iz točke 23. 2. ovoga Programa edukacija.
23. 4. Konačna ocjena predstavlja zbroj aritmetičkih svih pojedinačnih ocjena podijeljen s brojem kriterija.
23. 5. Edukator koji jednom bude ocijenjen konačnom ocjenom nižom od tri gubi status edukatora i skida se s Liste certificiranih edukatora.
- 24. Obveze polaznika edukacije**
24. 1. Osobe koje podnesu zahtjev za bavljenje udomiteljstvom dužne su pohađati minimalno 75% edukacije na koju ih uputi nadležni centar za socijalni rad.
24. 2. Za polaznike edukacije koji budu pohađali edukaciju ispod utvrđenog minimuma smatrat će se da nisu uspješno završili propisanu edukaciju.
24. 3. Budući da svi tipovi edukacije zahtijevaju neposredno razvijanje i prilagođavanje, po okončanju edukacije polaznici su dužni obaviti evaluaciju sadržaja, primjenjene metodologije i načina rada edukatora što ima za cilj unapređenje sposobnosti edukatora i poboljšanje kvalitete sadržaja edukacije. Navedena će se evaluacija obaviti na posebnim obrascima koji su sastavni dio ovoga Programa edukacije.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

- 25. Nadzor nad provedbom Programa edukacija**
25. 1. Ovisno o lokaciji na kojoj se provodi edukacija, nadzor nad njezinom provedbom vrši osoba koju delegira kantonalno ministarstvo na čijem se području mjesne nadležnosti edukacija realizira.
25. 2. Delegirana osoba iz prethodne točke dužna je kontinuirano pratiti provedbu edukacije, te voditi evidenciju o prisustvu polaznika edukacijama, osigurati distribuiranje, popunjavanje i prikupljanje evaluacijskih upitnika i stručnih mišljenja edukatora koje će, nakon okončane edukacije, dostaviti Federalnom ministarstvu zajedno s kratkim izvješćem o rezultatima nadzora na obrascu koji je sastavni dio ovoga Programa edukacije.
25. 3. Uz izvješće iz prethodne točke, osoba iz točke 25. 1. ovoga Programa edukacija dužna je dostaviti stručna mišljenja edukatora.

26. Prilozi uz Program edukacija

26. 1. Sastavni dio ovoga Programa edukacija su sljedeći prilozi:
- a) Lista certificiranih edukatora za udomiteljstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine;
 - b) Obrazac B-01: Lista polaznika edukacija;
 - c) Obrazac B-02: Plan provedbe edukacije;
 - d) Obrazac B-03: Evidencija o nazočnim polaznicima edukacije;
 - e) Obrazac B-04: Završni evaluacijski upitnik;
 - f) Obrazac B-05: Stručno mišljenje edukatora;
 - g) Obrazac B-06: Izvješće o provedenoj edukaciji u oblasti udomiteljstva;

h) Obrazac B-07: Izvješće o nadzoru nad provedbom edukacije.

27. Trajanje primjene Programa edukacija

27. 1. Ovaj se Program edukacija primjenjuje od dana objave na web stranici Federalnog ministarstva pa do 28. veljače 2019. godine.

28. Objava Programa edukacija

28. 1. Ovaj će se Program edukacija, zajedno s Listom certificiranih edukatora i pripadajućim obrascima, objaviti na web stranici Federalnog ministarstva.

Broj: 05-49-1690/17
Sarajevo, 17. kolovoza 2018. godine

LISTA CERTIFICIRANIH EDUKATORA ZA UDOMITELJSTVO U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Lista certificiranih edukatora za udomiteljstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojima je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, sukladno stavku (4) članka 49. Zakona o udomiteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/17), izdalo uvjerenje o zvanju edukatora, je sljedeća:

Redni broj	Prezime	Ime	Institucija	Kanton
1.	Alić	Neđad	JU Centar za socijalni rad Zenica	ZDK
2.	Aščić	Edmira	SOS Dječja sela BiH	KS
3.	Brkić	Renata	Centar za socijalni rad Grada Mostara	HNK
4.	Budimlić	Emina	JU Centar za socijalni rad Bihać	USK
5.	Čuljak	Toni	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	HNK
6.	Delić	Adem	JU Centar za socijalni rad Kakanj	ZDK
7.	Đurđević	Saudin	KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Sarajevo	KS
8.	Ganović	Aida	SOS Dječja sela BiH	KS
9.	Hodžić	Jasna	OSCE BiH	KS
10.	Hodžić	Amira	JU Centar za socijalni rad Tuzla	TK
11.	Jazvin	Amir	JU Dječiji dom "Mostar"	HNK
12.	Kapetanović	Nevenka	Udruga hranitelja	SBK
13.	Mahmić	Damir	SOS Dječja sela BiH	KS
14.	Mehić	Samra	JU Centar za socijalni rad Bužim	USK
15.	Milinković	Janja	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona	HNK
16.	Mulalić	Elma	Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece Mjedenica	KS
17.	Pljevljak	Cica	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	KS
18.	Poturković	Mirsada	JU Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo	KS
19.	Salihović	Tima	Dom za djecu bez roditeljskog staranja Tuzla	TK
20.	Selimović	Suada	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	TK
21.	Softić	Alma	SOS Dječja sela BiH	TK
22.	Trebinjac	Edin	SOS Dječja sela BiH	TK
23.	Viteškić	Amra	Hope and Homes for Children	KS

LISTA POLAZNIKA EDUKACIJA

[Upisati naziv kantona] [Upisati naziv grada/općine]
[Upisati naziv centra za socijalni rad/službe za zaštitu]

Broj:
Datum:

POTPIS OVLÁŠTĚNÉ OSOBE

iii

Broj: [Upisuje Federalno ministarstvo]
Datum: [Upisuje Federalno ministarstvo]

PLAN PROVEDBE EDUKACIJE

Broj i naziv modula			
Teme koje modul obuhvaća			
Status edukacije			
Ime i prezime edukatora			
Status edukatora			
Mjesto provedbe modula			
Datum provedbe modula			
Satnica provedbe modula			
Broj polaznika			
Trajanje modula u školskim satima (%)	Teoretski dio	Praktični dio	Ukupno
Sadržaj teoretskog dijela			
Sadržaj praktičnog dijela			
Ciljevi modula			
Očekivani ishodi modula			
Planirane korištene metode			
Način provjere usvojenog znanja			
Potrebna oprema			
Napomena za organizatora			

PRIPREMIO EDUKATOR

Ime i prezime edukatora

ODOBRило FEDERALНО
MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE
POLITIKE

Ime i prezime ovlaštene osobe

M. P.

EVIDENCIJA O NAZOČNIM POLAZNICIMA EDUKACIJE

1. Opći podaci o edukaciji

Mjesto održavanja edukacije	
Datum održavanja edukacije	
Planirani broj polaznika edukacije	
Ime i prezime angažiranih edukatora	Edukator 1: Edukator 2:
Ime i prezime osobe zadužene za nadzor	

2. Kontakt lista polaznika edukacije

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Obrazac B-03

3. Dnevna evidencija o nazočnosti edukaciji

ZAVRŠNI EVALUACIJSKI UPITNIK

Kako bismo procijenili i poboljšali kvalitetu Programa osnovnih i dodatnih edukacija udomitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, a samim tim i kvalitetu usluge smještaja u udomiteljsku obitelj, molimo Vas da izdvojite djelič svoga vremena i popunite ovaj Završni evaluacijski upitnik jednostavnim zaokruživanjem jednog od ponuđenih odgovora pored svakog od postavljenih pitanja. Jamčimo povjerljivost Vaših odgovora.

Sadržaj obuke					
Kojom bi ste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ciljeve edukacije?	1 (Nerazumljivi)	2 (Nevažni)	3 (Djelomično opravданi)	4 (Uglavnom opravданi)	5 (Potpuno opravданi)
Kako biste ocijenili teme koje su obrađivane tijekom edukacije?	1 (Nepotrebним)	2 (Nezanimljivim)	3 (Djelomično potrebnim)	4 (Uglavnom potrebnim)	5 (Apsolutno potrebnim)
Kako biste ocijenili informacije do kojih ste došli tijekom edukacije?	1 (Nerazumljive)	2 (Suvršne)	3 (Djelomično važne)	4 (Uglavnom važne)	5 (Potpuno važne)
Smatrate li da će Vam dobivene informacije biti korisne u Vašem angažmanu kao udomitelja?	1 (Nikako)	2 (Zanemarivo)	3 (Djelomično)	4 (Uglavnom hoće)	5 (Potpuno hoće)
Jesu li Vam raspoloživi materijali pomogli tijekom edukacije?	1 (Nikako)	2 (Uglavnom ne)	3 (Djelomično)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Organizacija i atmosfera u kojoj se edukacija odvija					
Smatrate li da je način prezentiranja odabranih tema bio učinkovit?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno učinkovit)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrate li da je korišteni jezik bio razumljiv?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Je li bilo dovoljno prilika za diskusiju o određenim pitanjima?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrate li da je raspoloživo vrijeme bilo adekvatno iskorišteno?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Jesu li polaznici dobijali odgovore na postavljena pitanja?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Kako ste se osjećali kao dio edukatorske skupine?	1 (Apsolutno loše)	2 (Uglavnom loše)	3 (Ostrednje)	4 (Uglavnom dobro)	5 (Apsolutno dobro)
Smatrate li da su polaznici edukacije trebali biti aktivnije uključivani?	1 (Apsolutno da)	2 (Uglavnom da)	3 (Samо djelomično)	4 (Uključivani su u dovoljnoj mjeri)	5 (Uključivani su i više nego dovoljno)

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Smatrale li da je prostor održavanja obuke bio dovoljno udoban i pogodan za učenje?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Edukator broj 1: (Upisati ime i prezime edukatora)						
Smatrale li da je angažirani edukator bio dovoljno komunikativan i otvoren za razmjenu misijena?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je angažirani edukator bio dovoljno razumljiv u izlaganju?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je angažirani edukator adekvatno uključivao polaznike u diskusiju i poticao ih na razmišljanje?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da se angažirani edukator s poštovanjem i uzavaranjem odnosio prema polaznicima edukacije?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je angažirani edukator dobro vodio/la obuku (počinjao/la i završavao/la na vrijeme, izazio/la na kraj s prekidima i ometanjima)?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da bi angažiranog edukatora i ubuduće trebalo angažirati?		1 (Apsolutno ne)	2 (Samo u slučaju prijeke potrebe)	3 (Povremeno da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Edukator broj 2: (Upisati ime i prezime edukatora)						
Smatrale li da je angažirani edukator bio dovoljno komunikativan i otvoren za razmjenu mišjenja?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je angažirani edukator bio dovoljno stручan i razumljiv u izlaganju?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je angažirani edukator adekvatno uključivao polaznike u diskusiju i poticao ih na razmišljanje?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da se angažirani edukator s poštovanjem i uvažavanjem odnosio prema polaznicima edukacije?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da je angažirani edukator dobro vodio/la obuku (počinjao/la i završavao/la na vrijeme, izazio/la na kraj s prekidima i ometanjima)?		1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatrale li da bi angažiranog edukatora i ubuduće trebalo angažirati?		1 (Apsolutno ne)	2 (Samо u slučaju prijeke potrebe)	3 (Povremeno da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Opciji dojam o provedenoj edukaciji						

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Obrazac B-04

Smarta te li da Vam je ova edukacija pomogla da poboljšate svoje znanje i vještine?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Smatra te li da je ova edukacija ispunila Vaša očekivanja?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nedovoljno)	3 (Djelomično da)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)
Biste li ovu edukaciju preporučili drugim osobama?	1 (Apsolutno ne)	2 (Nisam siguran)	3 (Ponekad)	4 (Uglavnom da)	5 (Apsolutno da)

Dodata na zapažanja, komentari i prijedlozi polaznika edukacije (fakultativno)

Zahvaljujemo na izdvojenom vremenu i izraženom mišljenju.

Mjesto:
Datum:

STRUČNO MIŠLJENJE EDUKATORA

1. Opći podaci o edukatoru/edukatorima i provedenoj edukaciјi

Ime i prezime edukatora	1.		
	2.		
Status edukatora	1.		
	2.		
Status provedene edukacije			
Mjesto provedbe edukacije			
Razdoblje provedbe edukacije	1.	Od:	To:
	2.	Od:	To:
Obradene tematske oblasti	1.		
	2.		
Korištene nastavne metode	1.		
	2.		
Način provjere znanja	1.		
	2.		

2. Opći podaci o polazniku/polaznicima edukacije

Vrsta podataka	Polaznik edukacije	Bračni/izvanbračni drug polaznika edukacije
Ime		
Ime oca		
Prezime		
Djevojačko prezime		
Datum rođenja		
Mjesto i država rođenja		
Adresa prebivališta/boravišta		
Kontakt telefon		
Kontakt e-mail		

3. Evaluacija polaznika edukacije prema pojedinim kompetencijama

Razina sudjelovanja u edukaciji	
Razumijevanje udomiteljstva, posebice u segmentu obveza i odgovornosti udomiteljske obitelji	
Motivacija polaznika edukacije za bavljenje udomiteljstvom	
Uočene prednosti polaznika edukacije	
Uočene slabosti polaznika edukacije	
Spremnost na suradnju u zaštiti udomljenika	

4. Dodatne preporuke ili zapažanja edukatora o polazniku/polaznicima edukacije

5. Stručno mišljenje edukatora o sposobljenosti polaznika edukacije

EDUKATOR 1

EDUKATOR 2

Ime i prezime

Ime i prezime

Mjesto:
Datum:

IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ EDUKACIJI U OBLASTI UDOMITELJSTVA

1. Opći podaci o provedenoj edukaciji

Ime i prezime angažiranog edukatora		
Status angažiranog edukatora		
Ugovor o angažiranju		
Program po kojem je provedena edukacija		
Status provedene edukacije		
Ukupan broj polaznika edukacije		
Mjesto provedbe edukacije		
Razdoblje provedbe edukacije	Datum početka:	Datum završetka:

2. Izvješće o provedbi pojedinih modula

Naziv provedenog modula			
Tematske oblasti obuhvaćene modulom			
Datum provedbe modula			
Satnica provedbe modula	Počeo u:	Završio u:	
Omjer teoretskog i praktičnog dijela u %	Teoretski dio	Praktični dio	Ukupno
Korištene nastavne metode			
Način provjere usvojenog znanja			

EDUKATOR

Ime i prezime edukatora

Mjesto:
Datum:

IZVJEŠĆE O NADZORU NAD PROVEDBOM EDUKACIJE

1. Opći podaci o provedenoj edukaciji

Naziv Programa po kojem je provedena edukacija			
Status provedene edukacije			
Mjesto provedbe edukacije			
Razdoblje provođenja edukacije	Od:		Do:
Broj polaznika edukacije	Ženskih:	Muških:	Ukupno:
Ime i prezime angažiranih edukatora	1.		
	2.		
Razdoblje provedbe edukacije	1.	Od:	Do:
	2.	Od:	Do:
Obradene tematske oblasti po modulima	1.		
	2.		
	3.		

2. Osvrt na sadržaj edukacije

3. Osvrt na rad edukatora

4. Osvrt na metodologiju rada

5. Osvrt na cjelokupnu organizaciju edukacije

6. Konačna ocjena

Naziv segmenta ocjenjivanja	Ocjena
Sadržaj edukacije	
Rad edukatora 1:	
Rad edukatora 2:	
Metodologija rada	
Cjelokupna organizacija obuke	

Prilozi:

- Popunjeno Obrazac B-03: Evidencija o nazočnim polaznicima edukacije
- Popunjeni Obrasci B-04: Završni evaluacijski upitnici
- Popunjeni Obrasci B-05: Stručna mišljenja edukatora

IME I PREZIME
DELEGIRANE OSOBE:

(Potpis)